

Co natáčeli?

Vzdělávací cíl: Žáci pomocí analýzy fotografie dokáží položit podnětnou otázku. Seznamují se s normalizačním výkladem poválečné historie.

Klíčová slova: Československo 1948–1989, propaganda, normalizace, příčiny a důsledky, otevíráme otázku

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (3 min.)

Prohlížení fotografie pomocí lupy.

Na fotografii jsou komparzisté a filmaři při natáčení snímku Vítězný lid na Staroměstském náměstí v Praze v únoru 1977. Tato informace není žákům na začátku dostupná. V první fázi jde o dojem ze snímku.

2 ANALÝZA FOTOGRAFIE (7 min.)

Označování postav a prvků, popis situace zachycené na snímku.

Žáci by měli rozpoznat místo. Mohou se pokusit určit i dobu (například podle automobilů). Díky radniční věži mohou určit přesný čas. Při označování osob na snímku by mohli rozlišit dav komparzistů s transparenty, volně procházející občany a filmaře v popředí. K dalším důležitým prvkům patří klapka s informacemi o filmu a hesla z transparentů.

3 POPIS DĚNÍ NA FOTOGRAFII (7 min.)

Žáci do textového pole zapisují svůj odhad, co se děje na fotografii.

Žáci zatím stále nemají k dispozici popisku, a tak jen volně odhadují, aniž by znali kontext. Učitel podněcuje imaginaci žáků.

4 ČETBA POPISKU A DOPLNĚNÍ ANALÝZY FOTOGRAFIE (3 min.)

Fotografie je doplněna o popisek, který osvětluje širší souvislosti. Žáci do fotografie doplňují nové informace, které z popisku získali.

Žáci by měli situaci na snímku vztáhnout k událostem z roku 1948, o nichž má film s příznačným názvem Vítězný lid vyprávět. Informace v popisce orientují pozornost žáků k roli historických filmů v normalizační propagandě.

5 INTERPRETACE (5 min.)

Žáci shrnují výsledky zkoumání fotografie a do textových polí odpovídají na dvě závěrečné otázky: Proč natáčeli film? Co byste se o situaci nebo fotografii chtěli ještě dozvědět?

Žáci zasazují scénu z natáčení filmu do historických souvislostí. Zamýšlejí se nad důvody, které vedly státní kinematografii k natáčení filmu o převzetí moci KSČ v únoru 1948. Mohou zmínit kontext třicátého výročí v roce 1978 a poukázat na snahu režimu ospravedlnit vedoucí roli KSČ jako síly, jež vždy hájila zájmy lidu proti údajným vykořisťovatelům. Učitel podněcuje kladení otázek, na něž může volně navázat v následném výkladu o normalizaci či o nástupu KSČ k moci v únoru 1948.

Další možnosti zapojení do výkladu:

- a) Lze využít záznam snímku Vítězný lid na [YouTube](#). Scéna ze Staroměstského náměstí je od 1:16:30 do 1:21:10. Další možný prostor pro srovnání nabízí [Rudé právo](#) z 22. února 1948, které popisuje průběh demonstrace z předchozího dne.
- b) Debatu o historických filmech z období normalizace může oživit vazba na rodinnou paměť. Učitel podněcuje žáky, aby s prarodiči zavzpomínali na dobovou produkci a reflektovali jejich názor na způsob zobrazení minulosti, případně i dobové využití takových filmů ve škole.